Jaargang 113. Woensdag, 29 November 1854. No. 99.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt verzonden Bijblad no. 22, inhoudende: *Verslag van de Handelingen der Staten Generaal*, waaronder Redevoeringen van de heeren REINDERS, [illegible] en BLAUPOT TEN CATE, — *van den Gemeenteraad* [illegible] *Provinciale Staten van Groningen.*

VERHURING VAN

VERLATEN EN KLAPBRUGGEN

[illegible] *Stads-Kanaal, met Land.*

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat door [illegible] GECOMMITTEERDE, in het bijzijn van [illegible] TRIP, RENTMEESTER van de STADS [illegible] TER APEL, onder hunne nadere goedkeuring, op [illegible] DAG den vijftienden December e.k., in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS, publiek, voor den tijd van **drie jaren**, sullen worden **verhuurd**, de navolgende **VERLATEN en KLAPBRUGGEN**, [illegible] te weten:

1. Het VERLAAT in de *Bonga-Wildervank*, met HUIS en 29 Bund., 46 Roed. en 20 Ellen BOUW-, HOOI- en WEILAND.

2. Het 1ste VERLAAT in de 5de 100 Roe te *Stadskanaal*, met HUIS en 12 Bund., 47 Roed. en 76 Ellen LAND.

3. Het 2de VERLAAT aldaar in de 8ste 100 Roe, met HUIS, genaamd *DE STADS HERBERG*, en 4 Bund., [illegible] Roed. en 16 Ell. LAND.

4. Het 3de VERLAAT aldaar in de 11de 100 Roe, met HUIS en 11 Bund., 12 Roed. en 97 Ell. LAND.

5. Het 1ste VERLAAT boven de 2de afdraai in het *Stads-Musselkanaal*, met HUIS en 6 Bund., 91 Roed. en [illegible] Ell. LAND.

6. Het 2de VERLAAT in het *Stads-Musselkanaal*, met HUIS en TUINGROND.

7. Het VERLAAT in het *Stads-Ter-Apelerkanaal*, met HUIS, TUIN, benevens 3 Bund., 71 Roed., 34 Ellen BOUWLAND; alsmede om te Weiden: de GROND, door de Stad aangekocht van de Marktgenooten van *Jipsenhuizen.*

8. Het KLAPMEESTERSHUIS bij den 2den mond van Gieten, met 15 Bund., 45 Roed. en 92 Ell. LAND.

9. Het KLAPMEESTERSHUIS bij den mond van de Markte van *Gasselter Boerveen*, met 3 Bund., 54 Roed. en 99 Ell. LAND.

10. Het KLAPMEESTERSHUIS bij den mond voor de Markte van *Gasselter Nijveen*, met TUIN en een klein stukje BOUWLAND, te zamen groot 29 Roed. en 36 Ellen LAND.

11. Het KLAPMEESTERSHUIS bij den mond voor de Markte van *Drouwen*, met 2 Bund., 97 Roed. en 51 Ellen LAND.

12. Het KLAPMEESTERSHUIS bij den mond voor de Markte van *Buinen*, met 2 B., 86 Roeden en 27 Ellen LAND.

13. Het KLAPMEESTERSHUIS bij de afdraai van het Kanaal, met 1 Bund., 79 Roeden en 66 Ellen LAND.

14. Het KLAPMEESTERSHUIS bij de *Musselklap*, met den TUIN.

15. Een HUISJE, achter op de plaats *Boteveld*, gelegen onder de Gemeente *Gieten*, Provincie *Drenthe*, met TUIN en pl. m. drie à vier Bunders LAND.

16. Eenige kampen **LOSSE LANDEN**, t.w.: 1) drie Kampen, gelegen in de 60 Roe tusschen de markten van *Gasselter Nijveen* en *Drouwen*, op de plaats [illegible], te zamen groot 3 B., 11 R., 66 El.; 2) drie Kampen, aan elkander gelegen in de 12e 100 Roe Westkant van het Kanaal, in gebruik geweest bij J. E. DE GRAAFF, te zamen groot 2 B., 43 Roed. en 50 Ellen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den RENTMEESTER opgemeld, te *Groningen*, en bij den Stadsopzigter van de Veenen J. UNIKEN, te *Wildervank*, terwijl de Voorwaarden dezer Verhuring veertien dagen bevorens ten Huize van den Verlaatsmeester H. SAP, te *Stads-Kanaal* ter lezing zullen worden gelegd.

GRONINGEN, 28 November 1854.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Bij gelegenheid eener nopens het vergaan der *Arctic* gehouden rede, wees de heer *Henry Ward Beecher* te New-York uit zekere bronnen aan, dat gedurende de laatste twaalf jaren meer dan vierduizend Amerikaansche schepen, met [illegible] grip van die op de binnenlandsche meeren en rivieren, verongelukt zijn. Sedert 1850 bedroeg het gezamenlijk aantal [illegible] over de gansche aarde verongelukte schepen jaarlijks 3000. De sommen, welke de marine-verzekering-maatschappijen in New-York gedurende het afgeloopen jaar betaalden, bedroegen twaalf millioen dollars. De verliezen te land op spoorwegen en andere wijze schat men op achttien millioenen; derhalve de verliezen te water en te land op dertig millioen dollars. Hoe vele menschenlevens zouden wel in den loop van dit jaar bij deze ontzettend vele ongelukken verloren gegaan zijn; — doch deze rekent de Amerikaan niet; menschen zijn, in zooverre zij geene slaven zijn, hem niets, maar schepen en koopwaren hebben waarde.

Te New-York was eene som ruim 500,000 doll. bijeengezameld ten behoeve van het fonds voor de betrekkingen der Britsche soldaten, die sneuvelen of verminkt worden in den oorlog met Rusland.

De regterlijke commissie van San Francisco wees onlangs aan mevrouw *Greenow* de betaling toe van 10,000 dollars, als schadevergoeding voor het verlies van haren man, die op eene der voetpaden dier stad zijnen dood vond.

RUSLAND. — TURKIJE.

De gebeurtenissen bij den bloedigen strijd van den 5den bij Inkerman zijn thans volledig bekend uit de drie officiële berigten van de opperbevelhebbers der strijdvoerende partijen. Zij stemmen in de hoofdzaak overeen met de reeds medegedeelde berigten. Luider evenwel dan alle woorden, spreken de cijfers voor de hevigheid en de woede, waarmede van beide zijden is gestreden. Het geheele getal toch der buiten gevecht gestelden bedraagt, blijkens die officiële opgaven, aan de zijde der geallieërden ruim 4000 en aan de zijde der Russen ruim 8700. Het slagveld leverde dan ook een ijzingwekkend schouwspel op, dat de levendigste beschrijving nog beneden de werkelijkheid zoude blijven. [illegible] Engelschen, Franschen en Arabieren lagen er [illegible] elkander uitgestrekt, met de overblijfselen van kruid[illegible] en de doode ligchamen der paarden. Velen hunner, de meeste Russen, stierven aan de gevolgen hunner wonden, ten prooi aan de wreedste martelingen; gedurende donkeren nacht aan zich zelven overgelaten, te [illegible] van duizendtallen van lijken, waarmede letterlijk de [illegible] bezaaid was. En bedenkt men hierbij, dat het Christenen [illegible], die elkander daar zoo tot aan den dood toe hebben [illegible], dan moet ook de hardvochtigste met weemoed vervuld [illegible]. En toch leest men alleen van den heldenmoed, [illegible] gestreden en van den roem en de schitterende [illegible] overwinning den Engelschen en Franschen heeft [illegible]. Voorwaar een ijdele roem, eene ongelukkige eer;

De medaille, op de munt te Konstantinopel geslagen en bestemd om te worden uitgereikt aan de soldaten der geallieërden die zich uitstekend hebben gedragen, is reeds gereed. Thans is aldaar een tweede gedenkpenning vervaardigd, moetende strekken tot herinnering voor de nakomelingschap aan het verbond van Engeland en Frankrijk met Turkije. De medaille heeft de grootte van een gulden; op de eene zijde ziet men Keizer *Napoleon*, de linkerhand aan den Sultan, de regterhand aan de Koningin *Victoria* gevende; daaronder staat het Turksche jaartal 1271, met de woorden: *pour la civilisation.* Op de keerzijde staat in de Turksche taal, dat de drie magtige souvereinen zich vereenigd hebben om paal en perk te stellen aan de barbaarschheid en de beschaving te beschermen.

Hoewel den toestand der geallieërde legers in de Krim door den slag bij Inkermann veel verbeterd achtende, blijft de Londensche *Times* aandringen op groote versterking der Engelsche krijgsmagt. „Wij kunnen bezwaarlijk de hoop koesteren — zegt de *Times* — dat de thans derwaarts op weg zijnde troepen ons leger zullen brengen op dien voet van meerderheid, of ook maar van gelijkheid met den vijand, waarop wij het, zoo mogelijk, behooren te houden. De inneming van Sebastopol is niet langer de hoofdzaak; wij voeren in eene enge kampplaats eenen strijd op leven en dood met de magt van het gansche Russische rijk, en wij moeten haar verpletteren of door haar verpletterd worden.

Wij roepen alzoo aan ons gouvernement en aan de natie toe, dat het volstrekt noodig is ons leger te versterken op eene veel grooter schaal dan tot nog toe gedaan of zelfs voorgesteld is."

Men blijft het er voor houden, dat de bestorming van Sebastopol vooreerst nog niet zal plaats hebben, en dat, zelfs al slagen de Engelsche en Fransche bevelhebbers in de bemagtiging van de stad, nog eenige afzonderlijke forten moeten worden belegerd en ingenomen, alvorens men zal kunnen zeggen, dat Sebastopol in de magt der geallieërden is gevallen.

In eenen op den 7den dezer te Balaklava gehouden krijgsraad, onder voorzitting van lord *Raglan*, is besloten, in de Krim te overwinteren. Voorts is er eene commissie benoemd, om onderzoek te doen naar de handelwijze der Russen jegens onze gekwetsten; naar alle berigten, hebben zij hen barbaarsch behandeld; velen van de onzen, die gewond neêrgezegen waren, zijn met bajonnetsteken afgemaakt.

De *Moniteur de l'Armée* zegt, dat volgens de laatste berigten uit de Krim, de geallieërden hunne positiën van Balaklava zoodanig met werken omringd hebben, dat er geen vrees behoeft te bestaan voor een hernieuwden aanval des vijands van dien kant. De geheele uitgestrektheid hunner linie is door eene hechte borstwering beschermd, voor welke eene diepe gracht is, die van dien kant alle gemeenschap van de vallei met Sebastopol onderschept.

Het Engelsche schip *The Queen of the Soreth* is met 1200 man te Balaklava aangekomen. Deze troepen zijn onmiddellijk na hunne landing naar het belegeringskorps voor Sebastopol gezonden.

De *Moniteur de la Flotte* zegt, dat sedert eenige weken meer dan 10,000 man versterkingen in de Krim zijn aangekomen. Vervolgens deelt dat blad de lijst mede der vaartuigen, die deze troepen hebben overgebragt en van die, welke nog beschikbaar zijn. Daaruit blijkt, dat Frankrijk voor het overbrengen van troepen en materiëel naar het Oosten 77 vaartuigen in dienst kan stellen, waarvan 15 linieschepen en 62 fregatten, korvetten, enz.

Eene depêche van prins *Mentzikoff*, gedagteekend van den 12den dezer aan den generaal *Annenkoff* te Odessa, houdt in, om onverwijld alle paardenvolk uit die zeehaven en omstreken, hetwelk ter zijner beschikking staat, naar de Krim te zenden. Ook de geheele bezetting van Odessa, welke uit 18,000 man bestaat, heeft in last om naar Sebastopol op te rukken ter versterking van het Russische leger. Generaal *Annenkof* moet slechts een' luitenant in die stad hebben achtergelaten, om er het bevel op zich te nemen, en is zelf naar de Krim vertrokken.

Het gerucht, dat de Czaar zelf zijn leger in het Zuiden en ook dat in de Krim een bezoek zal brengen, vindt veel geloof.

Men ziet dus, dat van beide zijde rusteloos wordt voortgegaan met zich te versterken, en dat, te oordeelen naar de geduchte massa's, die hier tegen elkander den strijd op leven en dood moeten strijden, nog een ware vernielingsoorlog, hetzij nu hetzij in het voorjaar, op handen is, zoo niet, schoon dan ook laat, den overmagtige czaar en de Westersche mogendheden nog tot eene vredelievende gezindheid worden omgekeerd. Verzwegen mag het echter niet worden, dat de kansen op vrede vooralsnog zeer gering zijn.

Wel gelooft de half-officiële *Preuss. Correspondenz*, dat Rusland billijke offers wil brengen tot herstel van den vrede, en dat de Westersche mogendheden niet verwijderd zijn van het denkbeeld om vredes-onderhandelingen te openen, maar dit laatste is stellig niet het geval; immers hebben de gezanten der Westersche mogendheden te Weenen eene nota hunner regeringen overhandigd van den 10den November, waarin zij te kennen geven, dat de vier waarborgs-punten haar niet meer voldoende voorkomen en zij eene uitbreiding daarvan wenschelijk achten.

Het gevoelen, door een ander Pruissisch ministeriëel dagblad geuit, namelijk dat, welke ook de uitslag van de expeditie naar de Krim moge zijn, die geen hinderpaal zal opleveren om over den vrede te onderhandelen, dewijl de militaire eer van Rusland, noch die der geallieërden, hierdoor nadeel lijdt, — wordt op de volgende wijs, uit Weenen, in het *Journal de Francfort* wederlegd: „Indien ook de militaire eer der oorlog voerende mogendheden hieronder niet te lijden mogt hebben, dan mag men het zich toch niet ontveinzen, dat in geval de geallieërden het beleg van Sebastopol zouden moeten opheffen en zich genoodzaakt zouden zien onverrigter zake de Krim te verlaten, — deze regeringen in hare eigene staten eene zoo groote ontevredenheid en oppositie zouden vinden, dat het haar uiterst moeijelijk, zoo niet onmogelijk zou worden, om de hand tot vrede aan te bieden. Het lijdt geen twijfel, dat deze togt naar de Krim enkel en alleen door de Westersche mogendheden is ondernomen om de Russische heerschappij over de Zwarte zee eens voor al te vernietigen. Om dit doel te bereiken, scheen haar geen offer te groot, en zij zullen thans het uiterste moeten wagen om de Krim aan Rusland te ontrukken. In geen geval is het te verwachten, dat Rusland uit liefde voor den vrede, dit gewest vrijwillig zal afstaan. Het zal natuurlijk mede het uiterste wagen om in het verdere bezit van dit gewest, en daardoor tevens in dat van de heerschappij over de Zwarte zee, te blijven. Van welke zijde men derhalve de kwestie beschouwt, is er voor 's hands aan geen vrede, noch vredes-onderhandelingen te denken. Na nog langdurige en hevige worstelingen, waaraan het overige gedeelte van Europa nog deel zal moeten nemen, zal eindelijk het zwaard moeten beslissen."

Eene telegr. depêche uit Triëst van den 22sten November, berigten behelzende uit Konstantinopel van den 13den November, meldt dat de Sultan den op weg van beterschap zijnde prins *Napoleon* bezocht heeft. In de Zwarte zee woedden hevige stormen; men meldt, dat in de laatste dagen weder 40 koopvaardijschepen, welke met ammunitie en proviand voor de geallieërden op weg waren naar de Krim, verongelukt zouden zijn.

De gewezen opperbevelhebber der in de Krim dienstdoende Turksche troepen en zijn adjudant zijn door den krijgsraad te Konstantinopel ter dood veroordeeld; maar door den Sultan begenadigd en tot zeven jaren kruiwagenstraf verwezen. „Het was volstrekt noodig geworden — zegt het *Journal de Constantinople* — zulk een blijk van strengheid te geven; want die beide militairen zijn, door met schande van hunnen post te loopen, de oorzaak geweest van het ongeluk, hetwelk den 25sten October j.l. aan de Tunitaansche troepen te Balaklava wedervaren is, en van al hetgeen daaruit is voortgekomen."

Met leedwezen verneemt men dat de Turken, ofschoon zij in den jongsten strijd dapperder dan in de vorige gevochten hebben, zich voortdurend door groot gebrek aan krijgstucht kenmerken, hetwelk onder anderen in het uitplunderen der lijken van vriend en vijand blijkt.

Uit Azië worden omtrent de daar staande legers zeer ongunstige berigten ontvangen. Aangaande de krijgsverrigtingen verneemt men dat de Russen Bayazid zouden hebben verlaten en zich tusschen die stad en de Russische grens teruggetrokken. Door dezen terugtogt is de weg van Diadin vrij en zal de gemeenschap met Perzië hersteld worden.

Uit Athene wordt van den 17den Nov. gemeld, dat de Engelsche troepen, welke zich aldaar bevonden, naar de Krim vertrokken zijn; zij zullen door de van Malta komende troepen vervangen worden.

— Uit Konstantinopel schrijft men, dat de Porte ontevreden is over de werkeloosheid van *Omer*-pacha, in de vorstendommen, en dat hem bepaalde bevelen zijn toegezonden om voorwaarts te rukken; gelijk dan ook, volgens telegrafische berigten, door hem is gedaan.

(Het *Fremdenblatt* daarentegen deelt een berigt mede uit Bucharest van den 17den dezer, meldende dat *Omer*-pacha uit Konstantinopel bevel had ontvangen om tot nader order het oprukken der Ottomannische troepen naar Moldavië te staken.)

Tot dusver is echter nog geen enkel Turksch soldaat de Pruth overgetrokken, en men acht het waarschijnlijk, dat *Omer*-pacha, de onmogelijkheid inziende om in het tegenwoordig saizoen met goed gevolg tegen de Russen in Bessarabië te opereren, slechts zijne troepen aan de Pruth zal bijeentrekken om in het aanstaande voorjaar met meer spoed te kunnen handelen.

Van eene geloofwaardige zijde wordt uit Parijs gemeld, dat de Fransche regering besloten heeft, onmiddellijk twee Fransche divisiën, uitmakende 20,000 man, naar de Donauprovinciën te zenden, ten einde samen te werken met de aanvallende beweging tegen de Russen in Bessarabië. Het schijnt niet twijfelachtig, dat het zenden van dit korps ten doel heeft, om de Russen van die zijde af te leiden en af te houden van het zenden van nieuwe versterkingen naar de Krim.

Uit Polen wordt gemeld, dat vorst *Paskewitsch* bevel heeft gegeven om nog 20,000 man ter versterking der troepen in Bessarabië af te zenden. Ook meldt men, dat de Russen een leger van 80,000 man gereed hebben staan om een inval der Turken in Bessarabië tegen te gaan.

— Volgens berigten uit Petersburg wordt daar een geretrancheerd kamp gevormd, dat groot genoeg zal zijn om 200,000 man te kunnen bevatten, terwijl met den meesten ijver aan de versterkingswerken der stad wordt gearbeid.

De gevolgen van den oorlog doen zich in Ruslands hoofdstad sterk gevoelen. Buiten het brood, waarvan de prijs matig is, ten gevolge van den overvloedigen oogst, zijn de levensmiddelen buitengewoon duur. Steenkolen ontbreken geheel. Er zijn geene voor het gas, en men heeft zijne toevlugt moeten nemen tot verlichting met olie, die kostbaar en onvoldoende is. De stoombooten naar Kronstadt en de locomotieven der spoorwegen worden met hout gestookt. Het aanzien der stad is zeer somber. De adel, zeer in schulden gekomen, heeft geen krediet meer. De handel is dood. Het volk lijdt door den terugslag. Een groot getal magazijnen zijn gesloten, en de werkplaatsen die nog in bedrijf zijn, hebben hier een derde, dáár de helft, elders drie vierde gedeelte van het personeel weggezonden. Van het oorlogsnieuws lekt onder het volk niets uit. De vreemde dagbladen komen verminkt aan; de politie snijdt onbarmhartig alle artikelen uit, die haar onaangenaam zijn.

Het dagblad van Moskou meldt dat den 26sten October de cholera, na drie maanden en tien dagen te hebben geheerscht, aldaar heeft opgehouden. In het geheel werden door de ziekte aangetast 5512 personen, waarvan 2487 herstelden en 3025 overleden. — Te Petersburg worden nog steeds cholerabulletins uitgegeven; het cijfer der gevallen is echter gering.

ITALIE.

Kardinaal *Antonelli* zal, naar men uit goede bron verneemt, de betrekking van staats-secretaris nederleggen, en reeds wordt onderhandeld met kardinaal *Marini*, dien de regering tot *Antonelli's* opvolger wenscht benoemd te zien.

SPANJE.

De markies *van Albaïda* heeft tot de kiezers van Valencia een manifest gerigt, waaruit men kan zien, welke hervormingen de democraten voornemens zijn van de Cortès te eischen. De markies vraagt daarin namelijk de afschaffing der conscriptie; de opheffing van alle octrooi-regten en belastingen op de levensmiddelen; de verdeeling der nationale goederen onder de behoeftige klasse; de afschaffing van het tabaksmonopolie en den verkoop der fabrijken, door de regie in gebruik, tot betaling der vlottende schuld; vermindering van de regtbanken tot op de helft; de opheffing van het gezegeld papier; vrijheid van het hooger onderwijs; vermindering der directe belastingen tot op de helft; afschaffing van het geestelijk budget, zullende elk distrikt zijne eigene geestelijkheid bezoldigen; vrijheid van drukpers; vrijen invoer van papier, bestemd voor de drukkerijen enz.

— De heer *Soulé* werd den 18den of 19den te Madrid verwacht; men verzekert dat de Spaansche regering aan het kabinet van Washington de vervanging van dien staatsman zal verzoeken.

— De te Loyola gevestigde Jezuïen hebben aan het bevel van het Spaansche gouvernement, om voortaan op eene der Balearische eilanden verblijf te houden, niet voldaan; zij wilden liever Spanje verlaten, en zullen zich in het Fransche departement der Landes neêrzetten.

— Er zijn tegenwoordig in Spanje 716 vrouwenkloosters, welke bewoond worden door 7519 personen.

DUITSCHLAND.

Op nieuw wordt verzekerd, dat thans tusschen Oostenrijk en Pruissen eenstemmigheid bestaat. Pruissen zou concessiën hebben verleend, daarin bestaande, dat bij het traktaat van den 20sten April geen additioneel artikel zal worden gevoegd, zooals vroeger door Pruissen werd verlangd. Oostenrijk doet geenszins afstand van zijn regt om eene offensive houding aan te nemen, zoo het zulks mogt noodig oordeelen; echter, indien Rusland de vier waarborgen aanneemt, belooft het Weener-kabinet op loyale wijze te zullen tusschen beiden komen, ten einde een' zekeren en eervollen vrede tot stand te brengen. Pruissen verklaart, in zijn den 18den en 19den dezer naar Weenen gezonden antwoord, vertrouwen te stellen in deze belofte van Oostenrijk, en stemt er in toe om de hulp van den Bond in de door laatstgenoemde mogendheid aangewezen gevallen, te verleenen.

Blijkens eene gisteren morgen bij ons ontvangene telegraphische depêche, gedagteekend uit Weenen van den 26sten is het additionele artikel bij het April-verdrag, dien dag door den minister van buitenlandsche zaken, graaf *Buol* en den Pruissischen gezant *von Arnim* onderteekend en is daarmede volledige overeenstemming verkregen tusschen de beide Duitsche mogendheden.

Geruchten, eergisteren ter beurse van Weenen en Londen verspreid, wegens eene oorlogsverklaring van Oostenrijk aan

Rusland, gelijk onder de telegrafische berigten in ons vorig nommer is medegedeeld, staan in verband met de volgende mededeeling van de *Morning Post*: „Wij gelooven dat Oostenrijk op het punt staat om een' loyalen en stouten stap te doen, en dat men verwachten kan deze mogendheid binnen kort te zien in verbond treden met de Westersche mogendheden, om mede te werken tot de krijgsoperatiën der geallieërde legers."

— De Pruissische spoorwegen zijn overstelpt met goederenvervoer van en voor Rusland. Men moet aan de stations pakhuizen laten bouwen voor de massa's, die niet dadelijk kunnen vervoerd worden.

— De Kamer der Afgevaardigden van Wurtemberg is den 22sten, na eene verdaging van bijna anderhalf jaar, weder bijeengekomen.

— Uit Karlsruhe wordt gemeld, dat aan het bewind van het groothertogdom Baden het met de pauselijke curie tot stand gekomen interim medegedeeld is. De Badensche regering heeft zich met de pauselijke curie verstaan: 1) dat de prins-regent van Baden de gegevene magtiging tot een onderzoek tegen den aartsbisschop van Freiburg intrekt (zoo als reeds geschied is); 2) dat de geestelijken en leeken, welke wegens ongehoorzaamheid in hechtenis genomen zijn, dadelijk op vrije voeten zullen gesteld worden; 3) dat de geestelijke betrekkingen, welke gedurende de onderhandelingen vacant zijn geworden, niet definitief zullen vervuld, maar door den aartsbisschop met voorloopige bestuurders zullen bezet worden; 4) dat het kerkelijk vermogen vooreerst volgens den toestand voor het conflict zal bestuurd worden.

DENEMARKEN.

Een telegrafisch berigt uit Koppenhage van den 22sten brengt de tijding, dat het Deensche kabinet eindelijk is gevallen; de heer *v. Scheel* was van Pinneborg naar Koppenhage gekomen, met de zamenstelling van een nieuw kabinet belast. Men herinnert zich, dat het ministerie geheel anti-nationaal was, en dat de verkiezingen, die ten derden male eene nieuwe wetg. vergadering naar Koppenhage moesten zenden, even anti-ministerieël dreigden af te loopen, als de beide eerste keeren.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 24 November.

Gisteren op den middag is door het geschut in St. Jamespark een salvo gelost wegens de zege der Britsche wapenen bij Inkerman op den 5den November.

— De aanwezigheid van lord *Palmerston* alhier heeft niet alleen betrekking op de reeds besproken financiële voorstellen van de zijde van Engeland. De Fransche regering ontkent, dat Engeland haar geldelijke subsidiën voor het oorlogvoeren aanbiedt, maar zij ontkent niet, dat het eene financiële overeenkomst betreft. De Engelsche minister moet overigens nog voorgesteld hebben: 1) Eene verandering in de krijgsoperatiën; 2) een verbond met Zwitserland, België, Sardinië en Zweden en het sommeren der Duitsche mogendheden om zich voor of tegen het Westen te verklaren; 3) moet lord *Palmerston* op officiële wijze voorstellen, aan de constitutie van het keizerrijk een liberaal artikel toe te voegen. Het laatste omdat lord *Palmerston* het vooruitzigt heeft, na de bijeenkomst van het Parlement, met de vorming van een ministerie belast te worden, en men het verbond met Frankrijk niet voor sterk genoeg houdt, zoolang het land niet meer geestdrift betoont voor de tegenwoordige omstandigheden. Hij verlangt een verbond met de Fransche natie, niet alleen met de tegenwoordige regering.

— Lord *Dunkellin*, die voor Sebastopol is gevangen genomen, zal worden uitgewisseld tegen den in onze handen gevallen Russische kapitein *Kousowleff*. De regering zou tot dien maatregel hebben besloten, opdat het loslaten van lord *Dunkellin* niet zou worden beschouwd, zooals eenige dagbladen dit schenen te willen doen voorkomen, als een bijzonder blijk van welwillendheid van den Czaar ten aanzien van den markies *Clanricarde*.

— Bij het Turksche gezantschap in deze hoofdstad is de firman ontvangen, krachtens welken de Egyptische jaarlijksche schatting als onderpand voor de te betalen renten op de jongste Turksche leening gesteld wordt. De inhoud van dit officiëel stuk is voorts door de belanghebbenden in orde bevonden.

— Volgens partikuliere brieven, moet sir *George Brown* beterende zijn; het been van den arm is niet getroffen; die bevelhebber heeft dan ook reeds het bevel over zijne divisie weder op zich genomen.

— Het parlementslid *John Bright*, behoorende tot de *vrienden van den vrede*, is wegens een' brief, dien hij over den oorlog tegen Rusland heeft geschreven, in zijn kiesdistrikt Manchester als *vriend van Nikolaas* in beeldtenis verbrand.

— L.l. Woensdag werden te Londen slechts 71 schepen naar Australië beladen, waaronder 10 Nederlandsche bodems.

— De werklieden aan de smederij der Clyde zijn druk bezig en zullen waarschijnlijk nog verscheidene maanden druk bezig zijn met het vervaardigen van ijzeren platen voor de drijvende batterijen, die aanstaande jaar dienen moeten tot den togt in de Oostzee. De geheele vloot dezer vlottende batterijen, die in Engeland en Frankrijk gebouwd worden, is 40 schepen sterk, die allen in Maart van stapel moeten loopen.

— Te Londen is het berigt omtrent de expeditie tot navorsching van het binnenste van Afrika door *Richardson*, *Overweg*, *Barth* en *Vogel*, in 1850 tot 1853, uitgekomen, met kaarten voorzien. De beide eersten zijn op de reize overleden; de beide laatsten bevinden zich nog in Afrika. In het *Athenaeum* van den 22sten April vindt men een' brief van *Vogel* van den 25sten November, geschreven te Archnemuna, eene oase in de woestijn Sahara, twintig dagreizen van het Tschadmeer.

Het slot van den brief luidt als volgt: „Wat meen gij dat ik den bode betaal, die deze regels meer dan 500 (Eng.) mijlen ver door eene woestijn zonder het minste spoor van groei brengt, op denzelfden weg terugkeert, zich zelf en zijn kemel onderhoudt en niet een oogenblik zeker is van zijn leven? Niet meer en niet minder dan 9 Eng. schell. (*f* 5.40)."

— Te Liverpool is zooveel sneeuw gevallen, als men zich in jaren niet herinnert.

— Volgens berigt uit Canton van den 9den October, werd die stad nog steeds door de oproerlingen belegerd.

Van den 26sten. De *Observer* meldt, dat het leger van lord *Raglan* binnen drie weken tot op 36,000 man zal gebragt worden. Het Parlement zal in Januarij bijeenkomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 November.

De *Moniteur* bevat een keizerlijk besluit, krachtens hetwelk aan den opperbevelhebber van het leger in het Oosten de bevoegdheid wordt toegekend, om de vacante officiersplaatsen in dat leger voorloopig door nieuwe benoemingen aan te vullen, en wel tot den rang van bataljons- en eskadronschef ingesloten.

— De *Moniteur* bevat eenen brief, eigenhandig door den Keizer aan den generaal *Canrobert* geschreven. Daarin komt onder anderen het volgende voor: De overwinning bij Inkerman heeft mij levendig getroffen. Geef daarvoor mijne tevredenheid aan het gansche leger te kennen. Bedank de generaals, de officieren en de soldaten voor hun moedig gedrag. Spoedig zullen aanzienlijke versterkingen onze strijdkrachten verdubbelen en haar in staat stellen wederom aanvallenderwijze te werk te gaan; tevens zal in Bessarabië eene krachtige afleiding worden bewerkstelligd. De openbare meening, zoo hier te lande als buitenslands, is gunstig voor ons gestemd.

— Alhier hebben de officiële en uitvoerige berigten betreffende den slag van Inkerman een' levendigen indruk gemaakt. Vooral is men in bewondering opgetogen over het heldhaftig gedrag der Engelschen, welke, door eene ontzettende overmagt van Russen aangevallen, als rotsen stonden. Velen vonden het zelfs benijdenswaard, dat de Engelschen bij die gelegenheid 3 doode en 5 gekwetste generaals op het slagveld gelaten hebben, en vonden één' gesneuvelden generaal voor de Franschen veel te gering.

— Naar men meldt, zal de Fransche bezetting te Rome zeer belangrijk worden verminderd en zal het aantal Oostenrijksche troepen in de legatiën in eene nagenoeg gelijke verhouding worden ingekrompen.

— In het departement Isère heeft het gebruik van brood, vermengd met zoogenaamde branderige of bedorven rogge bedenkelijke gevolgen geleid. In den tijdsverloop van veertien dagen zijn niet minder dan dertien zieken dien ten gevolge in het gasthuis van Lyon gebragt, waar men hen ledematen heeft moeten afzetten. Men weet, dat de aanwezigheid van branderige rogge in eetwaren, den verbruiker den kanker in hooge mate bezorgt.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 26 November.

Z. M. heeft den kapitein bij het wapen der genie en sapeurs van het Oost-Indisch leger *J. van Staveren* benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— De leden van de Eerste Kamer der Staten Generaal zijn ter vergadering aangeschreven tegen Donderdag den 7den December aanstaande.

— Het voorloopig verslag over het voorstel der vijf leden is opgemaakt. Sommigen zijn tegen het voorstel, wegens den toestand van Europa en omdat de afschaffing van het gemaal daardoor onmogelijk gemaakt zoude worden; andere leden waren voor het voorstel en bestreden de bezwaren.

— Donderdag heeft het geregtshof van Zuid-Holland uitspraak gedaan in de zaak der beschuldigden, wegens de woelingen (ter zake van het afschaffen der kermis) te Naaldwijk. Twee der beschuldigden zijn elk tot 2 jaren gevangenisstraf veroordeeld, ter zake van het feitelijk aantasten van een magistraats-persoon, in de uitoefening zijner bediening; twee andere ieder tot eene maand gevangenis en geldboete van *f* 25, ter zake van het opzettelijk verbreken van glasruiten, dienende tot afsluiting; en een tot 3 maanden gevangenis, ter zake van het beleedigen van een magistraats-persoon, in de waarneming zijner bediening, met woorden. Drie andere beschuldigden zijn vrijgesproken, doch niet in vrijheid gesteld, omdat het openb. ministerie verklaarde, dat er redenen bestonden om hen in hechtenis te houden.

HAARLEM, 25 November.

Heden heeft door den heer *Foder*, daartoe door den heer *Thomas Wilson* uitgenoodigd, de plegtige overgifte aan de stedelijke regering plaats gehad van de door laatstgenoemden heer aan de stad ten geschenke gegeven prachtige schilderij, voorstellende *Kenau Hasselaar* op de wallen van Haarlem, welk stuk op de groote zaal van het stadshuis was opgehangen.

LEIDEN, 25 November.

Dezer dagen is door heeren studenten alhier een adres opgezonden aan de Tweede Kamer met verzoek om ondersteuning in de zaak van het op te rigten observatorium.

MIDDELBURG, 24 November.

De leerlingen van het gymnasium alhier hebben, naar wij vernemen, aan hunnen onderwijzer in de wiskunde, den heer dr. *G. F. W. Baehr*, bij zijn vertrek naar Groningen, twee keurige geschenken doen toekomen, als een bewijs hunner erkentelijkheid voor het genoten onderwijs en belangstelling in de hem te beurt gevallene benoeming.

UTRECHT, 24 November.

Naar wij vernemen, zijn de gelden, gevorderd tot het oprigten van een openbaar bad- en waschhuis alhier, bijeengebragt, en mogen wij alzoo de gegronde hoop koesteren, dat onze stad spoedig eene zoo nuttige inrigting, de eerste in ons land, zal bezitten.

ARNHEM, 24 November.

Ten gevolge van het vrij gunstige najaarsweder, heeft men aan het verlengen van den Rijnspoorweg naar Oberhausen groote vorderingen gemaakt. De weg tusschen Arnhem en Westervoort is bijna gereed, de brug over den IJssel, een meesterstuk van kunst, is zoo goed als in orde, terwijl de weg tusschen genoemde rivier en Oberhausen met allen ijver wordt gereed gemaakt. Men verwacht dat in het begin van 1855 de weg tot algemeen gebruik zal opengesteld worden.

LEEUWARDEN, 27 November.

In de gisteren gehouden bijeenkomst der staten is behandeld het reglement tegen de verspreiding der longziekte onder het rundvee, dat thans slechts bepalingen van politie bevat, met weglating van alles wat vroeger tot de afmaking van het aangetaste vee in betrekking stond, als gevolg van het in de jongste zomer-vergadering genomen besluit, om die afmaking niet meer te doen plaats hebben. Nadat sommige artikelen in den loop der discussiën wijziging hadden ondergaan, werd het geheele reglement in stemming gebragt en met 22 tegen 14 stemmen aangenomen.

— Van jhr. mr. *C. van Eijsinga* is de kennisgeving ontvangen, dat hij zijn ontslag neemt als lid der gedep. staten. De verkiezing van een nieuw lid zal nog in de tegenwoordige vergadering plaats hebben, de dag wanneer, nader te bepalen.

ASSEN, 25 November.

De cholera is te Veenhuizen geheel geweken, daar sedert den 6den Nov. er geene nieuwe gevallen zijn voorgekomen, en de daaraan lijdenden zijn hersteld. Er zijn in het geheel aangetast 226 personen, waarvan 125 overleden en 101 hersteld zijn. — Ook te Meppel kan men de ziekte thans als geweken beschouwen.

GRONINGEN, 28 November.

Bij het sluiten dezer Courant was de Hollandsche post *nog niet aangekomen.*

— Sedert Zaturdag middag tot heden middag 12 uur zijn, blijkens opgave van de plaatselijke geneeskundige commissie, aangegeven 1 nieuwe choleralijder; hersteld 2; overleden geene, in behandeling gebleven 5.

— Bij besluit van den 25sten heeft Z. M. goedgevonden: 1) den heer mr. H. A. Spandaw, wiens tijd van aftreding als lid van de directie der maatschappij van landeigenaars en vastbeklemde meijers in de provincie Groningen op den 31sten December 1854 is bepaald, voor die betrekking op nieuw te benoemen; 2) ter vervanging van den heer J. D. Jensema, wiens tijd van aftreding als lid van de directie der genoemde maatschappij op den 31sten December 1854 was bepaald, doch die in October j.l. is overleden, met ingang van den 1sten Januarij 1855 te benoemen den heer S. D. Jensema, burgemeester der gemeente Stedum.

Z. M. heeft bij besluit van den 21sten dezer goedgevonden, aan den gepensioneerden luitenant-kolonel J. E. Muller, laatstelijk adjudant in het kommandement van Groningen en Drenthe, het dragen te vergunnen der activiteits-uniform van het wapen der infanterie, waartoe hij heeft behoord voor zijne indeeling, respectivelijk bij den provincialen staf.

— Zaturdag heeft voor de commissie uit het provinciaal geregtshof van *Groningen*, tot het afnemen der examina van degenen, die mogten verkiezen naar het notaris-ambt te dingen, de vereischte examina afgelegd de heer mr. Antonius Haakma van Roijen, advokaat te *Onderdendam*, aan wien dien ten gevolge het getuigschrift van bekwaamheid is uitgereikt.

— Door den commissaris des Konings dezer provincie, is bij besluit van den 22sten dezer, de van longziekte verdachte kring rondom de weide en loods, waarin de koe was gedood van J. Hoeksema te Winschoten, opgeheven.

— De koe van den koemelker Wieringa alhier, die na de inënting is gestorven, is geopend en zijn toen werkelijk de sporen gevonden, dat het ten gevolge dier inënting is overleden, het vleesch is begraven, doch het vel goedgekeurd.

— Zaturdag avond om 8 uur had hier weder in het concerthuis eene openlijke vergadering plaats van de vereeniging tot afschaffing van sterken drank. Eerst werd eene belangrijke rede voorgedragen door den heer A. H. Swaagman, medicinae doctor alhier. Ook in deze rede werd alle *gebruik* van sterken drank een *misbruik* genoemd, daar die drank altijd verderfelijk is, en zijn gebruik dus altijd een misbruik, behalve wanneer hij, gelijk ook met opium en rattenkruid geschiedt, als geneesmiddel wordt aangewend. Doch de heer Swaagman *zeide* dit niet alleen, maar *toonde* het ook aan, door in zijne rede de werking van den alcohol op het menschelijk ligchaam in gezonden toestand te schetsen. Hij wees aan, hoe verderfelijk die drank werkt op de *werktuigen* der spijsvertering, slokdarm en maag; voorts op de *verrigting* dier werktuigen; daarna op de *bloedbereiding* en *voeding*; eindelijk op het *zenuwstelsel* en de *hersenen*. Vele treffende bijzonderheden werden medegedeeld. In den aanhef vroeg de spreker, wat men zou zeggen, zoo men de kinderen in eene groote huishouding met vuur zag spelen, en hen dan tevens alle hulpmiddelen in gereedheid zag brengen, om bij een' dreigenden brand ten minste nog te redden, wat te redden mogt overblijven? Zou men niet zeggen: „Gij dwazen! het gevaarlijk spel gestaakt!" Zulk een spel met vuur is (zeide hij) het gebruik van sterken drank, een spel tot niets goeds leidende, de maatschappij met ondergang bedreigende, en toch — door onze tijdgenooten geduld! — Aan het slot wees de spreker op de vatbaarheid voor besmettelijke ziekten, welke de sterke drank ontwikkelt, bijzonder ook voor de cholera. Hij vroeg met de woorden der Geneeskundige Courant: „In Nederland ziet men nog laag neder op de pogingen der afschaffers, om iets gedaan te krijgen tot ... der kroegen; — hoe vele malen zal de cholera nog ... terug komen, vóór men wijs wordt?"

„Gij dan," zoo eindigde min of meer de spreker, ... „edelmoedig uwe krachten en gaven hebt willen wijden ... „behoeve der choleralijders! laat niet de eene hand ... „werken ter bevordering van het onheil, dat gij met ... „poogt te lenigen. Het is schoon, verzachtenden balsem ... „gieten in geslagene wonden; maar schooner is het nog, ... „al wat in u is te zorgen, dat er voortaan door eigen ... „schuld geene wonden worden geslagen." Vele der aanwezigen wenschten, dat de heer Swaagman deze belangrijke rede mogt uitgeven.

Hierop werd nog een dichtstuk voorgedragen door den heer G. van Stappen, *De Dronkenschap*, waarin in levendige verwen het vreeselijke dezer zaak werd geschilderd ... de nazaten der Nederlanders, die zich aan Filips' dwingelandij hadden ontworsteld, werden opgeroepen, om ... tegen de slavernij, die de sterke drank veroorzaakt, met vereenigde krachten te strijden.

— Gisteren avond had de aangekondigde openlijke voordragt plaats van het reciteer-collegie Lulofs en het Groninger Harmonie-gezelschap, versterkt met onderscheidene dilettanten en musici. Zoowel de muzijk als de voordragt had ... gene programma plaats en werd opgevoerd met die juistheid en keurigheid, die men met regt van hen verwachten mogt. De schouwburgzaal was letterlijk opgevuld met toehoorders, en was dit op zich zelf reeds een streelend gevoel voor ... die hier hunne talenten zouden doen uitkomen, en hunne loffelijke pogingen aldus met een' gunstigen uitslag zagen kroonen, — niet minder aangenamen indruk voorzeker verwekte het bij de ontwerpers van dezen genotvollen avond, de ... leraecommissie, daar het getuigde van den liefdadigen zin ... Groningens ingezetenen, die ook op deze wijze weder hunne wenschten bij te dragen tot tegemoetkoming aan die ongelukkigen, die door de cholera zijn aangetast ... of dien ten gevolge van de middelen van bestaan beroofd we...

— Men verneemt dat weder drie personen, alle ... pers, wonende te *Delfzijl*, doch sedert het gebeurde met ... bij Uithuizermeeden gestrande schip omzwervende, zijn gearresteerd en in het huis van arrest te Appingedam opge...

— In *de Marne* vindt het voorgestelde plan, om ... wer-Schouwer-Schaphalster en Winsummer benevens het ... singer Zijlvest te vereenigen met al den aankleve hier... grooten bijval, zoodat we reeds onderscheidene keeren ... landbouwers hoorden, dat ze gaarne en wel hoe eer ... liever zagen, dat het plan ten uitvoer wierd gebragt. ... begrooting der kosten komt velen echter te laag voor; ... beweren sommigen, dat wegens de financiële krachten ... landbouwers, deze zaak niet uitgesteld behoort te wo...

— In de meeste dorpen der *Marne* ziet men den ... niet zonder bezorgdheid te gemoet, vooral ook omdat ... voorraad turf zoo gering is, 't welk hoofdzakelijk ... toegeschreven aan de ondiepte van de bekende vaart ... vooral tot aan Groningen, waardoor de schippers ge... zaakt waren met weinig meer dan eene halve vracht ... moeten vertrekken, terwijl sommigen, zoo ze kans ... andere vracht te maken, geheel niet met turf overkwa... Ook in andere streken der provincie moet de gewone ... tervoorraad van turf op verre na niet aanwezig zijn.

— Volgens een berigt van Z. M. consul-generaal te *Alexandrië* van den 4den dezer, waren sedert het begin van Augustus, de aanvoeren van den oogst van granen en peulvruchten zeer ruim geweest; de uitvoer had op eene ruime schaal plaats; doch het is opmerkelijk dat de verschepingen dit jaar in plaats van, als gewoonlijk, naar het noorden van Europa, zich meer naar de Middellandsche zee en den Archipel ri...

In het algemeen is de voorraad van granen, vooral peulvruchten en lijnzaad, te Alexandrië veel geringer dan ... gelijk tijdstip van 1853.

Dagelijks komen te Alexandrië vele schepen aan, waardoor de vrachten gedrukt blijven, en voor havens in Nederland, Engeland en België niet hooger te noteren zijn dan *f* ... *f* 35 Nederl. court. per last van 30 mudden. Tot deze ... vinden echter alle aankomende bodems eene lading.

Een berg van ijzer.

De ijzerberg in den Noord-Amerik. staat Missouri is ... weinig bekend, doordien hij tamelijk ver van de Missi... is verwijderd en het ijzer ook elders in groote hoeveelheid wordt aangetroffen. Uit een geologisch oogpunt beschouwd is zijn voorkomen hoogst belangwekkend. Dr. Engelmann uit Frankfort, geneesheer te St. Louis, prof. Whitney ... dr. Scherzer uit Oostenrijk, die den ijzerberg nu onlangs hebben bezocht, waren verbaasd over hetgeen zij ... Men verbeelde zich een' berg van 700 v. hoogte boven ... vlak der zee, en drie of vier Engelsche mijlen in omtrek ... geheel van ijzer. Gedurende hun verblijf te St. Louis, ... sprake om eene vereeniging van aandeelhouders te vormen ... einde dezen berg te exploiteren. Zijn rijkdom is zoo verbazend groot, dat hij voor eene spoorbaan rondom de geheele ... de staven zoude kunnen leveren, zonder dat daardoor de ... vang van den berg merkbaar zoude verminderen.

AANBESTEDING.

Groningen, 27 Novemb...

Door gecommitteerden uit de commissie van administratie ... gevangenissen alhier, is heden middag in het openbaar aanbesteed: *De leverantie van de benoodigdheden voor de gemelde gevangenis*; onder anderen het roggebrood voor $12\frac{45}{100}$, grof tarwebrood $24\frac{90}{100}$ en fijn tarwebrood voor 40 cent het Ned. pond, ingeschreven door J. Boerma; de 50 Ned. ponden aardappelen voor *f* 2,25, ... H. G. Middel; rundvleesch en kalfvleesch 58 en rundvet ... het Ned. pond, door J. L. Schaap; boter 95 cent, gort ... rijst 23, geele erwten 15, groene dito $15\frac{20}{100}$, zout 14 en peper ... cent het Ned. pond, azijn 9 cent, raapolie 54, patentolie 56 ... de kan, kaarsen 90 cent, groene zeep 42, koffijboonen 79 en ... chorei $15\frac{1}{2}$ het Ned. pond; van al deze artikelen is de koopman H. Scholtens Bosch inschrijver; baggerturf per ton 65 en ... mank $33\frac{75}{100}$ cent de ton, ingeschreven door K. J. Niezen.

Kunstnieuws.

Onder de vermakelijkheden, waaraan het publiek te dezer ... gedurende den winter nog zal kunnen deelnemen, behoort, ... volgens daarvan bekomen berigt, een Nederduitsch tooneelgezelschap, 't welk onder directie van de heeren Geijtenbeek en ... het voornemen heeft, in den schouwburg alhier drama's, tooneelstukken en vaudevilles te geven; zullende de eerste voorstelling plaats hebben op aanstaanden Donderdag, en bestaan in het ... alhier vertoonde drama: *de gravin van Senecij*, gevolgd ... *Henriette, Rosalinde en Charlotte.*

Van dit gezelschap, 't welk kortelings is zamengesteld, kunnen wij vooralsnog niets anders mededeelen, dan alleen dit, dat ... de werkende leden zich bevindt mejufvr. Geytenbeek, die ... voorregt heeft, onder eene der eerste actrices van ons land ... te mogen worden.

Wij hopen, dat het overige personeel haar mag nabij komen, in welk geval wij een ieder, die deze voorstellingen bijwoont, ... noegelijke avonden voorspellen, en er dan ook niet aan twijfelen, of de kunstzin van het Groninger publiek zal toonen, dat men ... genomen met het ware, schoone en goede, gaarne eene nieuwe onderneming de behulpzame hand wil bieden. (*Ingezonden.*)

(*Ingezonden.*)

Letternieuws.

Vrije, practische blik op het Ontwerp van Wet voor 't ... en Middelbaar Onderwijs. Een woord in het belang ... Ouders, Onderwijzers en den Staat. (Uitgegeven ten ... deele van de Choleralijders binnen de stad Groningen.) Groningen, bij de Erven C M. van Bolhuis Hoitsema.

Deze brochure is van de hand eens mans, die 't veel ... Ontwerp uit een practisch standpunt beschouwt. Over 't ... konden we ons wel met zijne zienswijze vereenigen, en is 't ... onze wensch, dat het vele lezers vinden moge. Veel is er al ... de zaak gehaspeld, doch ze verdient in waarheid ernstig overwogen te worden, dewijl hier van aangelegenheden sprake is, die ... grijpen in het hoogere leven der natie. Wie er onverschillig ... is, die weet niet aan hoe groot eene onkunde of onverschilligheid ... schuldig staat, die weet niet wat hij doet.

Daarom leze men ook dit boekje.

De schrijver spreekt over 't Ontwerp met betrekking tot het ... *sel*, de *strekking* en den *omvang* van 't lager en middelbaar onderwijs; over de godsdienstige rigting in de *openbare* scholen, ... overheidswege opgerigt worden, en in de *afzonderlijke* ... scholen; daarna over de *vermenging* van lager- en middelbaar onderwijs; verder over het dragen der *kosten* door de *gemeente* voor ... *openbaar* lager onderwijs en het *schorsen* en *ontslaan* der onderwijzers door den *gemeenteraad*, en eindelijk over *privaat-onderwijs*, ... *acte van algemeene toelating* en de *plaatselijke schoolcommissiën*.

Wat door den schrijver ter sprake wordt gebragt, verdient ... hooge belangstelling. Wel is zijne beschouwing alleen ...

[illegible] ook des te meer overtuigend en, om het zoo te noe- [illegible] af. Hij vergelijkt het *bestaande* met 't geen [illegible] en *noodzakelijk ten gevolge* hebben moet. De [illegible] beschouwing is van dien aard, dat hij een sterk [illegible] oordeel uitspreekt over 't genoemde Ontwerp en voor de [illegible] het *ergste* vreest, indien het, zooals het daar ligt, wordt [illegible].

[illegible] zal 't echter zoo erg niet worden als de schrijver [illegible] nog te veel staat op den goeden geest onzer [illegible] onderwijzend personeel, om zulk eene uitkomst te ver- [illegible] Maar – we houden voor *vast*, dat, zoo 't Ontwerp zonder [illegible] aangenomen, aan ons onderwijs een slag zal worden [illegible], die pijnlijk is en zich niet spoedig herstellen laat. 't Zal [illegible] door krijgen, waardoor het van gedaante verandert en [illegible] ontzenuwd wordt.

[illegible] zulk een' slag willen toebrengen, mogen 't voor God verant- [illegible] die dien willen afweren, moeten de handen ineen slaan en [illegible] hulpe roepen; want zonder *vereende* kracht, bewogen door [illegible], zal die slag niet uitblijven.

[illegible] leest en oordeelt, kiest en handelt.

H. D.

Kerknieuws.

[illegible] Born, 26 November. Heden werd onze nieuwe leeraar ds. [illegible] *Sissingh*, na eene door den heer *Heerspink*, predikant [illegible] gehoudene rede over 1 Thess. 5: 13a, door den consulent, [illegible] *Hoen*, van Woltersum, in de H. bediening beves- [illegible] de bevestigde dezen namiddag zijne intrede deed, [illegible] tot onderwerp gekozen Efez. 4: 15.

[illegible] het te voren gemaakte 12tal, is door den algemeenen [illegible] der Hervormde gemeente te Deventer het volgende 6tal [illegible] alphabetisch gesteld: *H. C. N. van Amerom*, te Bols- [illegible] *T. W. B. van Bell*, te Hoorn; dr. *W. B. J. van Eijk*, [illegible] *G. Th. Kits van Heijningen*, te Oudewater; dr. *E.* [illegible] te Zandpoort, en dr. *L. W. E. Rauwenhoff*, te Mijdrecht.

[illegible] Nieuwerkerk (provincie Zeeland), is beroepen ds. *W. Zegers* [illegible] bij Heusden.

[illegible] Z. M. zijn goedgekeurd de beroepingen van predikanten, [illegible] door de kerkeraden der Hervormde gemeenten hierna [illegible]: van Hoogvliet, op *T. Hoog*, kand. bij het prov. [illegible] van Noordbrabant; van Simonshaven en Biert, op *M.* [illegible], kand. bij het prov. kerkbest. van Gelderland; van [illegible] op *H. Worst*, kand. bij het prov. kerkbest. van [illegible] pred. te Leerdam; van [illegible] pred. te Nieuw-Beerta. [illegible] ds. *P. M.* [illegible] Christelijke Afgescheidene Gerefor- [illegible]erde gemeente alhier, [illegible] gemeente tot hare groote blijd- [illegible]schap bekend, dat hij voor het beroep naar Amsterdam had be- [illegible]dankt. Z. e.w. had bij deze gelegenheid tot tekst gekozen 1 Samuël [illegible] 15.

Te Stedum is bij de Christelijke Afgesch. gemeente ten twee- [illegible]male tot predikant beroepen, de proponent *F. Hulst*, van Gro- [illegible]ningen.

SEBASTOPOL, 18 November.

[illegible] verbondene legers hebben de belegeringswerken ge- [illegible] en opgehouden met het bombardement. Zij wilden [illegible] door hen ingenomene positiën bezet houden en zoo [illegible] versterkingen afwachten. Een groot deel is reeds [illegible]komen. De gezondheidstoestand der troepen blijft voort- [illegible] goed.

TURIN, 26 November.

[illegible] heeft weder de kans waargenomen en een nieuw [illegible] tot opstand openbaar gemaakt.

LONDEN, heden, 28 November.

Het Parlement is tegen den 12den der volgende maand buitengewoon bijeengeroepen.

Consols 91¼.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, heden, 28 November.

			Slotkoers.
NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½	pCt.	58⅞.
Dito Dito	„ 3	„	69⅝.
Dito Dito	„ 4	„	88⅜.
OOSTENRIJK Metalliek	„ 5	„	63.
Dito Nieuwe Litt. B	„ 5	„	73¾.
Dito Dito 1854	„ 5	„	73¾.
Dito 1851 en 1852	„ 2½	„	[illegible]
SPANJE [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito [illegible]	„ 3	„	[illegible]
PORTUGAL [illegible]	„ 3	„	[illegible]
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	„ 5	„	99¼.
Dito Dito 1828 en 1829	„ 5	„	99.
Dito bij *Hope*	„ 4	„	74¾.
Wisselkoers op Londen	2/m.	*f*	11.62.
Dito	zigt.	-	11.72.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 23 Nov., kapit. *Stuitvoet* Anechina Harmina en *de Boer Sap* Zwaantina Thelina, beide van Dantzig; den 25sten *de Haan* Jantina Gezina, van Stockholm; *op 't Holt* Margretha, van Dantzig; *Forma Jr.* Jantje, van Leer. — Te Texel den 23 Nov., *Hitman* Helena Maria, van Triest; *Blaak* Jantina, van Malmo naar Schiedam, als bijlegger met overgeworpen lading; den 24sten *Meijer* Nicola Uil, *Croes* Jonge Reintje en den [illegible] *Wilmink* Hermanna Wilmink, alle 3 van Londen; *Lohman* [illegible] Gerardina, *Olthof* Jantina en *de Boer* Arjen Brouwer, alle 3 van Newcastle; *Duintjer* Elsina, van Koningsbergen. — In het Vlie den 21 Nov., *de Jong* Ettena, van Frederikstad. — Te Hel[illegible] den 23 Nov., *Thaden* Catharina Alegonda, van Nantes. — Te Vlissingen den 23 Nov., *Prins* Heiko Prins, van Kjoge. — Te Batavia den 7 Oct., *Doornbos* Alida Willemina, van Amsterd.; *de Boer* Hendrica, van Liverpool. — Te San Sebastian den 13 Nov., *Visser* Hervatting, van Vlaardingen. — Te Granville den 3 Nov., *Smit* Antje, van Dantzig. — Bij Porto den 11 Nov., *Kar[illegible]* Landman, van Memel. — Te Rouaan den 22 Nov., *van der Velden* Courier, van Rotterdam. — Te Duinkerken den 23 Nov., *[illegible]nga* Drie Gebroeders Sickens, van Rotterdam. — Te Londen den 21 Nov., *Pruim* Dageraad, van Koningsbergen; den 22sten *[illegible]* Catharina Sophia, van Dordrecht; den 23sten *Klein* Con[illegible], van Koningsbergen. — Te Gravesend den 22 Nov., *Mee[illegible]* Wierdina Hendrika, van Dantzig. — Te Deal den 22 Nov., [illegible] Jan Hero, van Seville; *Tolner* Zeemeeuw, van Rotterdam naar Nantes. — Te Cowes den 22 Nov., *Mandema* Sunia Gesina, van Dantzig naar Nantes. — Te Falmouth den 21 Nov., *Bakker* [illegible], van Amsterdam naar Corfu. — Bij Dungeness den 23 Nov., [illegible] Stad Leeuwarden, van Saramacca naar Amsterdam, met [illegible] van een man der ekwipage. — Te Portsmouth den 21 Nov., [illegible] Maria, van Livorno naar Londen. — Te Liverpool den [illegible] Nov., *Wegener* Gebroeders, van Dublin. — Te Macduff den 14 Nov., *Pit* Lucas Wicher, van Stettin. — Te Charlestown den 19 Nov., *Wielema* Drie Vrienden, van Amsterdam. — Te Leith den [illegible] *Nieboer* Maria, van Memel. — Te North Shields den 21 Nov., *[illegible]* Verwachting, van Harlingen. — Te Gluckstadt den [illegible] Nov., *Bakker* Tjetsina, van Oporto naar Hamburg; *Riebeling* [illegible] Margaretha, van Hamburg. — Te Holtenau den 21 Nov., [illegible] Elsina Catharina en den 22sten *Douwes* Klasina Maria, [illegible] van Koningsbergen naar Londen. — Te Rendsburg den 22 Nov., *Oostra* Margaretha Hillegina, van Norrköping naar Engeland; [illegible] Vrouw Renske, van Anclam naar de Maas; *Faber* Hin[illegible], van Memel naar Harlingen; *Staal* Vrouw Clasina, [illegible] naar Vegesack; *Visser* Vrouw Janneke, van Stralsund naar [illegible]. — Te Memel den 19 Nov., *Giezen* Libra, v. Cadix. [illegible] Dorothea, naar Konstantinopel. — Van Patras [illegible] Nov., *Schrikkema* Anna Elisabeth, naar Cefalonia. — Van [illegible] van Amsterdam den 24 Nov., kapit. *Lutje* Jacoba [illegible], naar Malta; den 25sten *Gnodde* Jonge Watrave, naar [illegible]. — Van [illegible] *van der Veer* Twee Gebroeders, naar Newcastle. — Van [illegible] den 24 Nov., *Blokker* Anna, naar Londen; *de Jong* Twee [illegible], naar Yarmouth; den 25sten *Nolles* Geertruida, n. Syra; [illegible] Castor, naar Napels; *Dokman* Gesina Wilhelmina, naar [illegible] Bertha, naar Grangemouth; *Atsema* Elberdina, n. [illegible], *Meyer* Margaretha, naar Yarmouth. — Van Vlissingen [illegible] Nov., *Bultje* Sjouke Boon, naar Hamburg. — Van Texel den [illegible] Nov., *Wiese* Dorothea, naar Konstantinopel. — Van Patras [illegible] Nov., *Schrikkema* Anna Elisabeth, naar Cefalonia. — Van [illegible] den 21 Nov., *Fenenga* Johanna Bartha, van Seville naar [illegible]. — Van Grimsby den 21 Nov., *van der Woude* Gesina, naar [illegible]. — Van North Shields den 21 Nov., *Puister* [illegible], naar Porto; den 23sten *Dijk* Drie Gezusters Giezen, n. [illegible]; *Schippers* Fennechiena, naar Marseille. — Van Hull [illegible], *Engelsman* Vlijt, naar Hamburg; *Mellema* Jacobus [illegible] *van der Laan* Jacoba Alida, beide naar Sunderland; [illegible] *Visser* Tietje, naar Harburg; den 25sten *Loots* Catharina, [illegible]. — Van Kiel den 24 Nov., *Joosten* Jantina, naar [illegible]. — Van Dantzig den 22 Nov., *Heeren* Anna, naar [illegible] *Hangelbroek* Margaretha, naar Brussel; *Bakker* Frou[illegible] Jonkvrouw Maria, *Mulder* Feika Jantina, *Panman* [illegible] *van Os* Cornelia, alle 5 naar Amsterdam. — Van [illegible] 21 Nov., *Schut* Geert Cornelia, naar Amsterdam; den [illegible] Maria, naar Holland. — Van Memel den 18 Nov., [illegible] Gebroeders, naar Bristol; *Jonkhoff* de Hoop, naar de [illegible] den 13sten *Kanter* Jonge Broeders, naar Amsterdam; *de* [illegible] Lamkum, naar Londen.

[illegible] Newyork den 7 Nov., kapit. *Dobbinga* Dolphijn, n. [illegible] Te Londen den 22 Nov., *Bakker* Stad Groningen, naar

Amsterdam; *de Groot* Johanna Maria, naar Poole en Savanilla; *Bakker* Geertruida [illegible], naar Harburg; den 23sten *Bos* Eendragt, naar Amsterdam. — Te Liverpool den 21 Nov., *van der Veen* [illegible], naar [illegible].

In lading te Londen den 21 Nov., kapit. *Moesker* Herstelling, naar Amsterdam. — Te Liverpool den 22 Nov., *Hendriks* Maria, naar Amsterdam; den 23sten *van [illegible]* Concordia en *Wegener* Gebroeders, beide naar Dordrecht.

ZOUTKAMP, 27 Nov. Binnengekomen den [illegible] Nov., kapit. *Reijer* Jacobus Begemann, van Kjöge.

Gepraaid door kapit. *Reijen*, op 53° 14' N. Br., 5° 18' O. L., de Nederlandsche kof Gebroeders Coerkamp, kapit. *Coerkamp*, van Triest naar Hamburg, aan boord alles wel.

OOSTHAHORN, 26 Nov. Vertrokken den 20 Nov., kapit. *ter Huizen Kuiper* Lauwersee, naar Newcastle en *Bernardus* Agatha Hendrika, naar Londen, beide van Groningen; den 21sten *Heidhoff* Frau Hendrika en *Evers* Johanna, beide van Amsterdam, *de Jonge* Elisabeth, van Rotterdam, alle 3 naar Emden; *Alberts* Hosianna en *Feddes* Drie Gezusters, beide naar Baltrum, *Fokkes* Anna Elisabeth, naar Juist, *Kruse* Geziena, naar Oldersum, *Deters* de Vr. Alida en *Glup* Gesina, beide naar Leer, alle 6 van Amsterdam; *de Roth* Anna Sophia, van Schiedam naar Emden; *Frik* de Jonge Geert Frik, van de Zoutkamp naar Hamburg.

Zeilklaar kapit. *Bonker* die Frau Maria.

Vertrokken den 26 Nov., kapit. *Teensma* Reintje, op avontuur en *Vlas* Alphonsus Maria, naar Londen, beide van Groningen.

DELFZIJL, 25 Nov. Binnengekomen den 24 Nov., kapit. *Koops* Catharina, van Hamburg; *Kremer* de Goede Verwachting, van Stettin; *Sievers* Jantina, *Kramer* Rensina en *Kost* Pietronella, alle 3 van Bremen, *Mudder* de Vr. Stiena, van Harburg en den 25sten *de Roth* Catharina Maria, van Hamburg, alle 5 naar Amsterdam; *Nieland* Trinette, naar Laurvig.

HARLINGEN, 25 Nov. Binnengekomen den 21 Nov., kapit. *Smit* Eenigheden, van Memel; *Schuitema* de Eendragt, van Walloe; den 23sten *Boiten* Fossina Siers, v. Koningsbergen.

VLISSINGEN, 23 Nov. Van de lading van het schip Johanna, kapit. *E. H. Kwint*, van Hamburg naar Rotterdam, alhier met schade binnengeloopen (zie ons vorig berigt), zijn circa twee lasten gerst beschadigd bevonden. – Heden is op 6 mijlen van den hoek van Holland in zinkenden staat verlaten, het kofschip Sjouke Boon, kapit. *Bultje;* de ekwipage is gered door kapit. *Schmit*, voerende het Deensche everschip Folken, die heden naar Antwerpen is vertrokken.

BRIELLE, 23 Nov. Het schip de Vriendschap, kapit. *J. v. Reen*, van Malmöe naar de Maas, is bij het Maassluissche gat gestrand; doch het volk gered; van de lading en van de inventaris is een gedeelte geborgen en te Maassluis aangebragt.

RAMSGATE, 21 Nov. Het schip Emilie, kapit *H. F. Heikema*, van Glasgow naar Rotterdam, alhier lek binnengeloopen, is nagezien en moet lossen.

YARMOUTH, 21 Nov. Het schip Catharina Harmina, kapit. *Pik*, van Nakskòv met gerst naar Schiedam, is den 18den dezer gezonken, doch het volk gered.

ELSENEUR, 19 Nov. De schepen Orion, kapit. *J. J. Buiten* en Wilhelmina, kapit. *H. Jansen*, beide van Stettin naar de Maas, zijn door het Nederl. oorlogsstoomschip *Cycloop*, om de Noord gesleept.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

20 Nov. Smit, Alegonda Rensina, v. Memel n. Rott., m. lijnzaad.
Koster, Argo, v. Dantzig n. Amsterdam, m. rogge.
Parma, Caspar de Robles, v. Stockholm n. Amst., m. rogge.
Smuller, Rudolf, v. Landscrona n. Schiedam, m. gerst.
21 —— Slinger, Gezina, v. Dantzig n. Nantes, m. hout.
Stasse, op Hoop van Zegen, v. Koningsb. n. Londen, m. talk.
Boon, Jantina, v. Koningsb. n. Amst., m. granen.
Jongebloed, Anna, v. Koningsb. n. Londen, m. talk.
Kuitse, Jonge Wicher, v. Koningsb. n. Amst., m. rogge.
Kuipers, Maasnymph, v. Koningsb. n. Belfast, m. haver.
Nagel, Triton, v. Koningsb. n. Amsterdam, m. erwten.
Bieze, Harmina, v. Koningsb. n. Hartlepool, m. tarwe.
Albers, Preciosa, v. Koningsb. n. Londen, m. talk.
Nieveen, Jacoba Cath., v. Malmö n. de Maas, m. gerst.
Hoff, Marg. Elisab., v. Dantzig n. Amst., m. hout.
Smit, Marchina, v. Memel n. Hull, m. lijnzaad.
Douwes, Aquarius, v. Dantzig n. Liverpool, m. talk.
Boer, Niessina Beertha, v. Koningsb. n. Gron., m. erwten.
Rozenbeek, Vier Broeders, v. Memel n. Bristol, m. talk.
Rozenbeek, Bureau Veritas, v. Memel n. Bristol, m. talk.
Addens, Jantje Doornbos, v. Koningsb. n. Holl., m. granen.
Vos, Betje Pronk, v. Koningsb. n. Groningen, m. rogge.
de Boer, Wemelina, v. Koningsb. n. Duinkerken, m. vlas.
van Wijk, Jenny, v. Koningsb. n. Londen, m. talk.
van Ingen, Maria Cath., v. Koningsb. n. Londen, m. talk.
Klaassens, Ceres, v. Koningsb. n. Antwerpen, m. lijnzaad.
22 —— Bakker, Maria, v. Koningsb. n. Aberdeen, m. wikken.
[illegible], Klasina Margar., v. Malmo n. Schiedam, m. gerst.

De wind den 20 Nov. N.O., O.; den 21sten W.Z.W., Z.W. den 22sten Z.Z.O., Z.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

STETTIN, 23 Nov. Met bevrachtingen is het ten gevolge het ingetreden vorstweder gedaan.

DANTZIG, 23 Nov. De scheepvaart loopt ten einde; bevracht naar Londen voor 6 sh. 6 d. à 7 sh., het Kanaal 8 sh. 6 d. per qr. tarwe.

HANDELSBERIGTEN.

Prijs van het Grof Roggenbrood.

GRONINGEN, 27 November 1854.
4 Nederl. ℔ 54 cent.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 28 November.

TARWE.				Veen	66 ℔	*f* 7,30	Zw. Voer	36 ℔	*f* 3,45		
Oude	70 ℔ *f*			GERST.			Zw. Voer	38 »	» 3,65		
N. Oml.	68 » »			Winter	54 ℔	*f* 6,15	»	40 »	» 3,85		
» 1854	70 » »	12,30		»	56 » »	6,50	»	42 »	» 4,05		
»	72 » »	12,90		»	58 » »	6,80	»	44 »	»		
» Old.	70 » »	12,00		Zomer	54 » »	5,70	BOONEN				
» »	72 » »	12,60		»	56 » »	6,00	Paardeb. *f* 7,75 *f* 8,40				
» »	74 » »	13,20		Knobbe	60 » »	6,70	Gr. Erwt. *f* 10 a *f* 10,50				
» »	» »			»	62 » »	7,00	Graauwe *f* 9,50 a *f* 10				
ROGGE.				HAVER.			ZADEN, ENZ.				
Inl.	64 ℔ *f*	9,60		Dikke	36 ℔	*f* 3,50	Old. Koolz. *f* 15,25,50				
»	66 » »	10,00		»	38 » »	3,70	Oml. *f* 15,25,50				
»	68 » »	10,40		»	40 » »	3,90	Oostr. dito *f* 15,25,50				
»	70 » »	10,80		»	42 » »	4,10	Zomerzaad *f*				
BOEKWEIT.				» Nieuwe	44 » »	4,30	G. Mosterdz. *f* 14 a *f* 16				
Gr. Zd.	64 ℔ *f*	7,20		»	46 » »	4,50	Lijnzaad				
» »	66 » »	7,60		»	48 » »	4,70	Dederzaad *f*				
» »	68 » »	8,00		»	50 » »	4,90	Gr. Gort *f* 11,75 tot *f* 12,25				
» »	64 » »	7,00		Witte Voer	36 » »	3,50	Par. 100 N. ℔ *f*				
Zw. Zand	66 » »	7,40		»	38 » »	3,70					
Veen	64 » »	6,90		Witte Voer	40 » »	3,90	Raapolie p.v. *f* 53,50				

De handel in Granen was heden zeer gering. – Tarwe bijna niet in omgegaan. – Rogge als genoteerd aan benoodigden bij kleinigheden verkocht, doch bij eenige partij niet dan lager te verkoopen. – Boekweit in een doen. – Gerst prijshoudend. — Dikke Haver in een doen; Voersoorten wel zoo aangenaam. – Boonen als voren. – Koolzaad hoog gehouden, echter weinig in omgegaan. — Gort stil. – Raapolie iets aangenamer.

ROTTERDAM, 25 *Nov.* Tarwe: 156 ℔ witb. Poolsche *f* 500; 158, 164 ℔ Kubanka *f* 450, *f* 460. — Rogge: 144 ℔ Arch. *f* 360. — Gerst: 130 ℔ fijne Deensche *f* 265. – Lijnzaad: 113, 114 ℔ Taganrog *f* 470; 109, 110 ℔ Archangel *f* 410.

Per telegraaf. AMSTERDAM, 27 *Nov.* Tarwe onveranderd; 128 ℔ nieuwe bonte Poolsche *f* 485. – Rogge mede onveranderd; 122 ℔ Pruissische *f* 350. – Gerst zonder handel. — Boekweit prijshoudend. – Haver eveneens zonder handel. – Koolzaad op 9 vat in Nov. 90½ p. vl.; April 88 p. vl. – Raapolie op 6 w. *f* 56,25; Vliegend *f* 54,50 a *f* 55. – Lijnolie op Mei *f* 51 a *f* 51,50; Vliegend *f* 47,50.

LONDEN, 24 *Nov.* De aanvoeren van vreemde Tarwe blijven gering en de handel blijft zonder levendigheid. Gerst met geringen voorraad en stille markt. Eenige groote inkoopen zijn echter gedaan in binnenlandsche, naar men [illegible] uitvoer. Haver. Eene groote hoeveelheid vreemde [illegible] markt, dat gevoegd was bij een groot gedeelte, dat de [illegible] week ter markt onverkocht bleef. De handel bepaalde zich echter hoofdzakelijk in nieuwe Iersche tegen eene verlaging van 6 d.

De aanvoeren van den 21sten tot en met den 24sten dezer bedragen: 1910 qrs. Eng. en 4250 qrs. vreemde Tarwe; 3390 qrs. Eng. Gerst; 4060 qrs. Eng. en 16980 qrs. vreemde Haver.

ANTWERPEN, 25 *Nov.* Tarwe bij iets ruimer aanvoer op de landmarkten iets flaauwer gestemd en in sommige gevallen *f* 6 lager. Nieuwe Roode Inlandsche *f* 463, *f* 469 p. 2400 kilo. – Rogge bij het ophanden zijnde verbod van uitvoer in Entrepot zeer gevraagd, zonder prijsverandering: Nieuwe Inl. *f* 334, *f* 344 per 2190 kilo — Boekweit ontbreekt. – Gerst prijshoudend met veel vraag: Zeeuwsche Winter *f* 219, *f* 220. – Haver niet aangevoerd. – Lijnzaad bij hernieuwde vraag weder hooger: Azof *f* 456, *f* 476; Archangel *f* 402.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 28 *November.* De prijs der Boter was heden: eerste soort *f* 89, tweede soort *f* 87.

AMSTERDAM, 25 *Nov.* Van de in veiling op den 20sten dezer opgehouden kavelingen hennep, zijn sedert eenige uit de hand afgedaan. Overigens is in dit artikel niets meldingswaardigs omgezet.

SCHIEDAM, 25 *Nov.* Moutwijn *f* 34,50. – Jenever *f* 41; Amst. proef *f* 42,25.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 28 *Nov.* Runderen heden pl. m. 250 stuks ter markt gebragt; bij eenigzins rijzende prijzen was er tevens nog al vlugge verkoop. Vette runderen van 23 tot 26, 27, 28 cents het ½ Ned. ℔ en een enkele nog hooger; vaalmelkte van *f* 80 tot *f* 130; jongvee zoo goed als niet ter markt. Schapen wel aangevoerd en goede verkoop van *f* 10 tot *f* 14; lammeren van *f* 6,50 tot *f* 9, *f* 9,50 à *f* 10. Varkens ruim ter markt, matige handel en prijzen als voren.

Geslagte varkens heden ruim 40 aangevoerd, de handel was bijzonder flaauw; verkoop van *f* 52 tot *f* 55 de 100 Ned. ponden voor de ligtste soorten; zwaarder van *f* 55 tot *f* 58 de 100 Ned. ponden. Twee puike varkens, wegende ieder 400 halve Ned. ponden, zijn verkocht voor *f* 64 de 100 Ned. ponden.

– Den 22sten dezer werd de gewone jaarlijksche zwijnenmarkt te *Meppen* (Hannover), meer bekend onder den naam van Catharinemarkt, gehouden. Zeer groot was 't getal der vette en magere zwijnen aldaar en de handel was levendig; koopers waren er in menigte uit de provinciën Groningen, Drenthe enz. De prijs der vette zwijnen was gemiddeld de honderd halve Ned. ponden slechts *f* 25. Aan het grenskantoor te Ter Apel zijn het groot aantal van 170 varkens aangegeven.

AMSTERDAM, 22 *November.* 106 vette kalveren werden verhandeld voor *f* 70 tot *f* 60 en *f* 50; 163 varkens voor 50–52 cent het Ned. ℔; 191 schapen *f* 20 tot *f* 22 en *f* 24.

LEEUWARDEN, 24 *Nov.* De veemarkt was heden, niettegenstaande het ongunstige winterweder, goed voorzien, en er zijn voor alle soorten goede, zelfs hooge prijzen bedongen. Vette kalvers niet ter markt. Van vette varkens was de aanvoer beperkt, en de prijzen hoog. Vette schapen gingen traag van de hand, dewijl de aanvoer aanzienlijk was; de prijzen van l.l. Vrijdag konden niet bedongen worden.

LONDEN, 24 *Nov.* De aanvoer van vee ter markt van heden was grooter dan' l.l. Vrijdag. De stemming was over het algemeen niet gunstig, en in eenige gevallen had eene prijsvermindering plaats.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 25 *November.*

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 58⅝, 58⅞, 58¾; Dito Dito 3 pCt. 69⅝; Dito Dito 4 pCt. 88¼, 88⅜, 88$\frac{5}{16}$. — BELGIE, 2½ pCt. 47⅛; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 47$\frac{7}{16}$, 47½, 47$\frac{7}{16}$. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 17$\frac{13}{16}$, 17⅞, 17⅞; Dito 3 pCt. 37⅝; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 32¼, 32$\frac{5}{16}$, 32$\frac{3}{16}$; Coup. Bewijzen 5$\frac{7}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 35⅞, 36, 35$\frac{11}{16}$.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 99¼; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 98⅞; Cert. bij Dito 1831 en 1833 4½ pCt. 83⅜; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 73; Certific. van Inschr. in Assign. 6 pCt. 56⅛. — POLEN, Dito Aand. met Loting 500 fl *f* 138. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 61$\frac{13}{16}$, 62$\frac{3}{16}$; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 31$\frac{3}{16}$, 31$\frac{7}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 31$\frac{3}{16}$, 31$\frac{7}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. 72¾, 73; Dito Dito 1854 5 pCt. 72¾, 73, 73; Oostenr. Nation. Metall. 5 pCt. 1854 65⅜, ½; N. Weener Loten v. 250 fl. *f* 313; Dito 1854 *f* 224; Mexik. Enk. 20$\frac{1}{16}$, ⅛; Dito Onbep. 19$\frac{15}{16}$; Peru 4½ pCt. 65¼; Grenada Uitg. 5⅜; 5 pCt. Thes. 104⅛.

Onze fondsenmarkt was heden over het algemeen zeer vast, zonder dat in Holl. of vreemde effecten de handel eenige bijzondere levendigheid vertoonde. – 5 pCts. N. Russen bij *Stieglitz* 81⅛.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 3; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 58¾; Spaansche 1 pCt. 17⅞; Binnenl. 3 pCt. 32$\frac{11}{16}$; Metall. 5 pCt. 62¼; Dito 2½ pCt. 31$\frac{7}{16}$.

Ten slotte blijven Oostenrijksche en Spaansche zeer gewild.

ADVERTENTIEN.

ZEEMANSCOLLEGIE DE GRONINGER EENDRAGT, ten Huize van de Wedw. BONTEKOE, op DONDERDAG den 30sten November 1854, des avonds te zeven uur.

Namens de Directie:
A. SWAAGMAN, *Secretaris.*

HOOGDUITSCHE
OPERA TE GRONINGEN.
Woensdag den 29sten November 1854.
(*No. 2 in het Abonnement.*)

MARIE,
ODER DIE REGIMENTSTOCHTER,

Groote Komieke Opera in 3 Acten, van DONIZETTI.

Vooraf:

1) ARIA uit *Czar und Zimmermann*, te zingen door den Hr. ROBERTI.

2) DUET uit *Die Stumme von Portici*, te zingen door de H.H. MAHLOFF en ROBERTI.

Plaatsen te bespreken aan den Schouwburg, op HEDEN, van 10—1 en 3—5 uur. Aanvang te 7 uur.

D. L. GOLDAMER, *Directeur.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** 'sGRAVENHAGE, 25 November 1854. Heden beviel ontijdig van twee doode ZOONS Vrouwe J. J. VAN BONEVAL FAURE—VAN HALL.

Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoot C. M. VAN IJSEN beviel heden van een' welgeschapen ZOON.

GRONINGEN, 27 November 1854.

A. J. MESSCHERT, E.ZOON.

*** Heden beviel van eene DOCHTER MARTHA BEINTEMA, geliefde Echtgenoot van

F. WILKENS.

GRONINGEN, 27 November 1854.

*** Mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, P. H. C. LENTING, is door Gods goedheid heden zeer voorspoedig van eene DOCHTER bevallen.

'T ZANDT, 27 November 1854.

B. VAN DER TUUK,
Predikant.

*** Heden ontsliep op 30jarigen leeftijd, na eene gelukkige echtverbindtenis van vier en een half jaar, mijne dierbare Echtgenoot, MARTHA GEERTSEMA, mij nalatende drie Kindertjes, allen nog te jong om dit verlies te beseffen.

De lijdzaamheid, die haar lijden, en de vrede, die haar sterven kenmerkte, strekken mij tot troost in mijne droefenis; terwijl het Christelijk geloof, dat mij in alles Gods wijsheid leert aanbidden, mij ook hier weer tevreden en onderworpen doet zijn.

Den 25 November 1854.

W. BOEKHOUDT,
Pred. bij de Herv. Gem. te Delfzijl.

*** Heden avond overleed, na een veeljarig smartvol, doch geduldig lijden, kalm en zacht, onze veel geliefde Dochter TJADDUWE BRONS, Wedw. H. MULDER, in den ouderdom van 53 jaren en 6 maanden.

Hoe diep ons dit verlies, op onze hooge jaren, treft, kunnen zij regt beseffen, die de Overledene gekend hebben in haar gezellig, minzaam, zachtaardig, vredelievend karakter. — Wij eerbiedigen echter met gelatenheid en onderwerping den wil van Hem, wiens doen altijd wijs, heilig en goed is.

OUDE PEKELA, 26 November 1854.

P. H. BRONS.
H. E. STFKENBORG.

*** Door **J. OOMKENS, J.Zoon**, is heden uitgegeven:

LANDHUISHOUDKUNDIGE ALMANAK ten dienste van Land- en Buitenman, 1855, onder Redactie van ***M. D. TEENSTRA. Twaalfde Jaargang***, *f* 0—30.

Vroegere Jaargangen zijn tegen den **halven prijs** te bekomen: de Jaargang **1854** is echter nagenoeg **uitverkocht**; een bewijs, dat dit Jaarboekje steeds meer bijval vindt.

*** Dy Boekkeaper **JAN DE LANGE**, to *Dimter*, hat útjown, in by de Boekkeapers fen *Fryslân* yn 'e hânlinge brocht:

Leed in Wille
FEN
EELTSJE HALBERTSMA.
IN
De Flotgaerzen
FEN
JOOST HIDDES HALBERTSMA.

Ien diel yn great 12°. teieppe linnen bân. — Priis *f* **3,50.**

*** Door **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden: de

Almanak
VOOR HOLLANDSCHE
BLIJGEESTIGEN,
voor **1855.**

Met Platen. Prijs 60 Centen.

HEDEN ZIET HET LICHT:

I. **Hoe zal ik mijn' Pastoor den mond stoppen?** Prijs 10 Cts.

II. **Wie is de Scheidsregter der Theologische geschillen in uwe Kerk?** Eene ter beantwoording gegevene vraag aan Mgr. VAN VREE, Bisschop van *Haarlem*. Prijs 15 Cts.

III. **Hoe ik Jezus heb leeren kennen,** 3de druk. Prijs 10 Cts.

IV. **De Pausenkrijg.** Prijs 15 Cts.

DOOR

P. J. F. DE GEEST,

gewezen *Roomsch-Priester*, thans *Zendeling* in *Nederland*.

Verkrijgbaar bij SCHIERBEEK te *Groningen*; SCHIERBEEK te *Leeuwarden*; VAN HOUTEN te *Assen* en door het geheele rijk.

DE VERKOOPING VAN PANDEN,

welke in de Maanden **Augustus, September** en **October 1853** in de **BANK VAN LEENING** te *Groningen* zijn **verzet**, en **geteekend** met de letters **K, L** en **M**, zal plaats hebben op **Woensdag** en **Donderdag** den 13den en 14den December.

RIJN-SPOORWEG-EXPEDITIE
van A. BUDDE.
Winterdienst.

Het vertrek der **DILIGENCES** van ***Groningen*** over ***Assen, Meppel, Zwolle, Deventer, Zutphen*** naar ***Arnhem***, in correspondentie met den **RIJN-SPOORWEG**, is van den **21sten dezer** bepaald **dagelijks** 's morgens te 7 uur, 30 minuten.

Groningen, 19 November 1854.

J. C. G. FRIGGE,
Agent.

Het KANTOOR is geopend **'s avonds van 6 tot 9 uur en 's morgens van 6 uur, 30 minuten tot 7 uur, 30 minuten.**

NIEUWE DILIGENCEDIENST
tusschen *Winschoten* en *Veendam*,

aanvangende op DINGSDAG den 28sten November, van ***Veendam***, des **avonds te zeven uur**, en WOENSDAG den 29sten November, des **morgens te vijf uur** van ***Winschoten*** naar ***Veendam***, en zoo vervolgens **dagelijks**, in correspondentie met *Assen* en geheel *Holland*.

KANTOREN: te *Winschoten* bij Mej. WISCHMAN.
„ *Veendam* bij D. E. EVERTS.

Een overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op DONDERDAG den 28sten December 1854, des namiddags te 1 uur, ten Huize van den Kastelein J. **VAN HEMMEN**, te *Harenermolen*, publiek worden verkocht: Eene groote **BOERENPLAATS**, bestaande in ruime BEHUIZING en SCHUUR, en den VOLLEN EIGENDOM van 48 B., 88 R., 30 E. *Tuin-, Bouw-, Weide-* en *Hooiland*, alles staande en gelegen te *Onnen*, en wel in navolgende perceelen, als:

I. De BEHUIZING en SCHUUR, met 38 R., 90 E. TUIN.

II. Een stuk BOUWLAND, *het Westerhof*, groot 42 R., 20 E.

III. Een stuk BOUWLAND, *het Oosterhof*, 32 R., 10 E.

IV. Een stuk WEIDELAND, *de Vennen*, 1 B., 75 R.

V. Een stuk HOOILAND, *de Zuider-Hofstede*, 2 B., 98 R., 40 E.

VI. Een stuk HOOILAND, *de Middelste Hofstë*, 3 B., 15 R., 20 E.

VII. Een stuk HOOILAND, *de Noorder Hofstë*:
a. de Noorder helft, groot 2 B., 15 R., 45 E.;
b. de Zuider helft, groot 2 B., 15 R., 45 E.

VIII. Een stukje HOOILAND, in *de Noorder Hofstë*, Zuider helft, 6 R., 70 E.

IX. Een kamp WEIDELAND, *de Noordelijkste Helakker*, 1 B., 53 R.

X. Een kamp WEIDELAND, *de Zuidelijkste Helakker*, 1 B., 12 R., 70 E.

XI. Een kamp WEIDELAND, *de Voorste Vlashaar*, 87 R.

XII. Een kamp BOUWLAND, *de Achterste Vlashaar*; 1 B., 26 R., 30 E.

XIII. Een kamp BOUWLAND, *de Voorste Kostverloren*, 53 R., 90 E.

XIV. Een kamp BOUWLAND, *de Achterste Kostverloren*, 90 R., 30 E.

XV. Een akker BOUWLAND, *Kostverloren*, met den BOSCHGROND, daaraan gelegen, groot 39 R., 40 E.

XVI. Een akker BOUWLAND, *de Vlashaarakker*, 24 R., 20 E.

XVII. Een BOSCHJE, *het Padlandsboschje*, 8 R., 10 E.

XVIII. Een akker BOUWLAND, *de Kleine Rijsakker*, 26 R., 40 E.

XIX. Een akker BOUWLAND, *de Groote Rijsakker*:
a. de Noorder helft, 38 R., 45 E.;
b. de Zuider helft, 38 R., 45 E.

XX. Een akker BOUWLAND, *de Goestheutel*, groot 14 R., 20 E.

XXI Een akker BOUWLAND, *het Westveen*, groot 29 R., 30 E.

XXII. Een akker BOUWLAND, *de Karkamp*, groot 10 R., 20 E.

XXIII. Een akker BOUWLAND, *de Karkamp*, groot 14 R.

XXIV. Een akker BOUWLAND, *het Groot Olmerland*, groot 35 R., 20 E.

XXV. Een akker BOUWLAND, *het Klein Olmerland*, groot 12 R., 90 E.

XXVI Een akker BOUWLAND, *de Kolenberg*, groot 26 R., 20 E.

XXVII. Een akker BOUWLAND, *de Vlasakker*, groot 36 R., 80 E.

XXVIII. Een stuk WEILAND, *het Koeland*, groot 5 B., 19 R., 40 E.

XXIX. Een stuk WEIDELAND, *de Bark*, groot 4 B., 68 R., 10 E.

XXX. Een stuk HOOILAND, *de Bark*:
a. De Noorder helft, groot 2 B., 52 R.;
b. De Zuidelijke helft, groot 2 B., 52 R.

XXXI. Een stuk HOOILAND, *het Boerdeel*, groot 24 R., 20 E.

XXXII. Een stuk HOOILAND, *het Mottenland*, groot 1 B., 60 R., 70 E.

XXXIII. Een stuk HOOILAND, *het Horntje*, groot ongeveer ½ B.

XXXIV. Een stuk HOOILAND, *het Diepstuk*, groot 2 B., 20 R., 40 E

XXXV. Een vierde Aandeel, op het ZUURVELD, en wel het Noordelijkste gedeelte, geheel groot 1 B., 85 R., 50 E.

XXXVI. Een vierde Aandeel op het ZUURVELD, daaraanvolgende.

XXXVII. Een vierde Aandeel op het ZUURVELD, daaraanvolgende.

XXXVIII. Een vierde Aandeel BOSCHLAND, op het Zuurveld, het Zuidelijkste gedeelte.

XXXIX. De Noordelijkste helft van een vierde Aandeel op het STEENBAGGERVEEN, en wel van het Noord-Westelijke gedeelte.

XL. De Zuidelijkste Helft van het vorige perceel.

XLI. Een vierde Aandeel op het STEENBAGGERVEEN, en wel het Zuid Oostelijkste gedeelte, en hiervan de Noordelijke Helft.

XLII. De Zuidelijkste Helft van het vorige perceel.

XLIII. Een vierde Aandeel op het WESTERVEEN, groot 79 R., 90 E.

XLIV. Een stuk LAND, *de Tip* genoemd.

XLV. Een vierde Aandeel op het WESTERVEEN, groot 76 R., 20 E.

XLVI. Een vierde Aandeel op het WESTERVEEN.

XLVII. Eene MANNEN ZITPLAATS in de achterste Bank op het Koor, tegenover den Predikstoel, in de Kerk te *Haren*.

XLVIII. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de voorste Bank, achter den Pilaar op het Koor, in de Kerk te *Haren*.

XLIX. Drie GRAVEN op de Begraafplaats te *Haren*, 2de Kl., 2de Afd., 5de Rij.

Alles toebehoorende aan de Erven van wijlen HINDRIK PATHUIS en BARELD BAKKER en Vrouw.

Om te aanvaarden de Behuizing en Schuur op den 1sten Mei 1855; de Groenlanden op Gregorie 1855, en de Bouwlanden in 1855, als dezelve van de Vruchten zijn ontbloot.

PUBLIEKE VERKOOP,

op VRIJDAG den 1sten December 1854, des middags te een uur, in het *HUIS DE BEURS*, bij de Erven TIDDENS, van: ongeveer **100** Mud eenigzins beschadigde **TARWE**, liggende bij den Heer H. BEEKHUIS DAMSTÉ, en van ongeveer **185** Mud beschadigde **TARWE**, liggende bij den Heer C. J. VAN HEEL, beide van *Dantzig* aangebragt.

P. HEKKEMA,
Deurwaarder.

VERHURING VAN EENE

KAPITALE BOERENPLAATS,
voor 6 Jaren.

Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, ten verzoeke van A. D. **HUISMAN**, Landbouwer te *Muntendam*, op VRIJDAG den 1sten December 1854, des avonds te 6 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Sappemeer*, voor 6 jaren, in perceelen en in massa, publiek te Huur presenteren: twee aanzienlijke **BOEREN BEHUIZINGEN** en **SCHUREN** met **TUINEN**, BOOMGAARD, daarbij gelegen LAND, te zamen groot 19 B., 50 E., staande en gelegen aan de *Kalkwijk Zuid*, Oostkant, onder het *Hoogezand*.

De Voorwaarden van Verhuring zijn te verne[men ten] KANTORE van

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, ten verzoeke van B. G. BR[...] Logementhouder te *Sappemeer*, op DONDERDAG den 7den December 1854, des avonds te 6 uur, ter te melden Behuizing, in perceelen en in massa, publiek in koop presenteren: het **LOGEMENT DE STAD LINGEN**, bestaande in eene ruime BEHUIZING, SCHUUR, les SCHUURTJE, ERF en TUIN, groot [...] R., 70 E., staande en gelegen te *Sappemeer*, Noordzijde, waarbij de PROVINCIALE TOLBOOM in **huur** [...], 2 Kampen LAND, groot 98 R., 40 E., gelegen aan de Heerenlaan, en eene plaats LAND, groot 7 B., 60 R., 80 E., gelegen aan het Achterdiep, Noordzijde, [te] *Sappemeer*.

De Voorwaarden van Verkoop zullen 8 dagen [te] lezing liggen ten Huize van Verkoop en ten KANTORE van

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Sch*[...], gedenkt, op ZATURDAG den 2den December 1854, des avonds te 6 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Hoogezand*, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING** en [...] vertimmerde **SCHUUR**, [...] letter D, no. 40, waarin [...] jaren eene ***BAKKERIJ*** [en] ***KRUIDENIERSWINKEL*** is uitgeoefend; geschikt voor alle Aff[aires,] met derzelver **ERF**, TUIN en een' daarachter liggenden Kamp LAND, staande en gelegen te *Hoogezand*, Noord[zijde,] Südagrond, doende jaarlijks tot huur *f* 2—77½, [...] door G. DE WITT en Vrouw in eigendom bewoond en gebruikt. Over deze GOEDEREN kan *f* 2000—00 Eerste Hypotheek blijven uitstaan.

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **J. C. VAN SLOOTEN**, Notaris te *Ve*[...], gedenkt, op DINGSDAG den 5den December 1854, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein H. T. [...]DEMA, te *Meeden*, ten verzoeke van J. A. WIEL[...], Pel- en Korenmolenaar, wonende te *Meeden*, publiek te [...] en verkoopen:

I. Een' welbeklanten, in 1852 nieuw herbouwden **PEL- en KORENMOLEN**, met eene aanzienlijke **BEHUIZING** en **twee TUINEN**, alles staande en gelegen te *Meeden*.

II. Eene BEHUIZING en TUIN, mede aldaar bewoond en gebruikt door G. FOKKENS.

III. Plus minus 13 Bunders LAND en eenig H[OOI]VEEN, gelegen te *Meeden*; bij perceelen zullende [...] verkocht; en

IV. Den EIGENDOM van eene *Behuisde Plaats* [...] te *Muntendam*, in beklemming gebruikt wordende [door] JAN R. KANS en Vrouw, 's jaars voor *f* 30—00.

*** Mr. **S. REIJNDERS**, Notaris te *Appinge*[dam], zal, ten verzoeke en ten Huize van D. A. OMTA, te *'t Z*[andt], op DONDERDAG den 14den December 1854, des voor[mid]dags te 10 uur, publiek verkoopen:

Eene rojale, nieuws getim[merde] **BEHUIZING en SCHUUR**, waarin sedert onbeugelijke jaren [...] goede ***KRUIDENIERS***[...], sedert drie jaren met goed suc[ces] ***HOUT-*** en ***STEENNEGOTIE*** is uitgeoefend; zijnde tevens eene wel ingerigte ***HERBERG***, ruime JAGTWEIDE, BOVEN- en BENEDENKAMERS, KEUKEN, PUT en REGENBAK, met den daarbij hoorenden **TUIN** en **HOF**; staande en gelegen [...] aangenaamste van het Dorp *'t Zandt*, onmiddellijk aan [den] Grintweg.

DOOR TOEVAL

UIT DE HAND TE KOOP

Een uitmuntend **HUISORGEL**, tevens geschikt [voor] eene **kleine Kerk**. Te bevragen aan het BU[REAU] dezer COURANT.

VOOR HORLOGIEMAKERS.

Door versterf, tot den 10den December e.k. **UIT HAND TE KOOP**, te bevragen bij H. KOST[...], Horlogiemaker te *Zuidbroek*:

Eene SNIKMACHINE om de gangen te maken, S[...]KELRAD, INSNIJMACHINE en PLATTE RADE[...], INGRENAATCIRKELS, POMPETEERMACHINE, [...] een **groot** KOPEREN DRAAISTEL met TOEBE[HOO]REN, een DITO KLEINER, 3 BANKSCHROEV[EN,] eene groote SCHAAR, SLIJPSTEEN, enz., alsmede [een] REGULEERKLOK met doode SECONDE; alle[s] **tegenmeen goed** onderhoudene Goederen.

Even als vroegere jaren, is in eene [...] uitgestald eene **groote** hoeveelheid [...] **DER SPEEL-** en andere **GOEDEREN**, alles geschikt voor ***ST.-NIKOLAASGESCHENKEN***, waarin[...] mij bij mijne geëerde Begunstigers [vrien]delijk aanbeveel.

L. M. STIKKEL, Groote M[...]
te *Groningen*.

Kinder Speel-
en meer andere **GOEDEREN**, bij de Wedw. **J. MEIJER**, in de Poelestraat; beveelt zich in deze[n] vriendelijkste aan.

Een voornaam Landgebruiker in *Westerwoldsche*, onder *Sellingen*, langt, wegens de verre distantie [van de] openbare School: Een' **HUISONDERWIJZER**, tot het geven van **gewoon lager Onderwijs** aan zijne Kinderen, tegen [...] BELOONING, KOST en INWONING. Nadere inlichtingen te bekomen bij den BURGEMEESTER der Gemeente *Vlagtwedde*.

J. LOBETHAL'S **ESSENCE** [...] borstlijden en borstteringen, welke [...] door gemakkelijk worden genezen [...] Gulden het fleschje met gebruiksaanwijzing.

Dr. PINTER'S **OORPILLEN** tegen de doofheid [...] kleine in watjes gewikkelde Pillen, *f* 2.50 het doosje van 60 [...]

WHITE'S **OOGWATER**, dat oogontstekingen [...] en spoedig geneest en ook voor gezonde maar zwakke [oogen] zeer wordt aanbevolen, 90 Ct. het Fleschje.

KUMMERFELD'S **WASCHWATER** tegen sp[...] dauwworm, puisten, huiduitslag en meer andere huidziekten, en dat tevens als schoonheidsmiddel gunstig bekend is, *f* 4.[...] Flesch.

PEPERMUNT OLIE, een zuiveringsmiddel [...] dorvene lucht; een paar druppels, die men in een [...] laat verdampen, verdrijven alle schadelijke dampen; [...] houding van een druppel tot een eetlepel met water [...] geeft het een zuiver, verwarmend en altijd frisch Pepermuntwater; 40 Ct. het Fleschje.

Te *Amsterdam*, in het VERKOOPHUIS; te *Appingedam* bij S. REISSMA; te *Assen* bij H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEIJSER; te *Groningen* bij [...] RIKKERS en M. GAASBEEK; te *Hoogezand* bij [...] DIKEMA; te *Noordbroek* bij W. B. TEDINGA; [...] bij J. T. FELDBRUGGE; te *Stads-Kanaal* bij [...]KEL; te *Steenwijk* bij K. TIMMERMANS; te [...] bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN; de bekende Depôts in de andere Steden.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.